

De standplaats van *Cardamine pratensis* L. subsp. *picra* De Langhe et D'hose aan de voet van de Sint Jansberg te Mook

door

K. V. SYKORA en C. M. P. SYKORA-HENDRIKS
(Botanisch Laboratorium, afd. Geobotanie, Nijmegen)

Zoals elders reeds werd vermeld (MENNEMA, 1977) namen de auteurs op 26 maart 1977 aan de Z.-zijde van de Sint Jansberg te Mook talrijke bloeiende exemplaren van de pinksterbloem waar, die opvielen door hun forse uiterlijk en de donkere kleur van

de bloemen. Hun zeer scherpe smaak, die enigszins deed denken aan die van mierikswortel, toonde onmiskenbaar aan, dat de onlangs door DE LANGHE & D'HOSE (1976) beschreven ondersoort *picra* was gevonden, die ten onrechte door OPDAM & DOUMA (1973) van dit gebied was opgegeven als subsp. *palustris*.

De onderzochte groeiplaats bestaat uit een brongebied, gelegen beneden de wat hoger op de Z.-helling van de Sint Jansberg stromende Helbeek. Uit deze beek vloeit ondergronds water weg, dat vervolgens aan de voet van de helling weer als kwel te voorschijn komt. De vegetatie ter plaatse wordt door OPDAM & DOUMA (1973) gerekend tot het Carici elongatae-Alnetum pellietosum epiphyllae, met elementen van het Circaeo-Alnion. Deze subassociatie komt in ons land voor in brongebieden op venige, zandige grond met tamelijk voedselarm water (WESTHOFF & DEN HELD, 1969).

Ter nadere illustratie van de standplaats van *Cardamine pratensis* subsp. *picra* volgen hieronder drie door de auteurs ter plaatse volgens de Braun-Blanquet-methode gemaakte vegetatieopnamen:

opnamenummer	1	2	3
oppervlakte	16 m ²	16 m ²	16 m ²
datum	1.V.1977	1.V.1977	1.V.1977
boomlaag	40%	20%	10%
<i>Alnus glutinosa</i>	3.1	+1	-
<i>Sorbus aucuparia</i>	2.1	+1	-
<i>Corylus avellana</i>	+1	+1	-
<i>Quercus robur</i>	-	+1	+1
<i>Hedera helix</i>	+1	-	-
struiklaag	20%	20%	10%
<i>Prunus spinosa</i>	+1	+1	-
<i>Rubus spec.</i>	2a.1	+1	-
<i>Corylus avellana</i>	-	2.1	+1
<i>Viburnum opulus</i>	+1	-	-
<i>Lonicera periclymenum</i>	(2a.1)	-	-
<i>Sorbus aucuparia</i>	-	-	+1
kruidlaag	40%	70%	60%
<i>Cardamine pratensis</i> subsp. <i>picra</i> fl. en fr.	2m.1	1.1	1.1-2
<i>Ranunculus repens</i>	2a.1	3.2	2a.2
<i>Rubus spec.</i>	2a.1	+1	+1
<i>Carex acutiformis</i>	+1	+1	+1
<i>Carex remota</i>	+1	+3	+3
<i>Athyrium filix-femina</i>	+1	+1	+1.1
<i>Caltha palustris</i> fl.	2a.2	2a.2	-
<i>Hedera helix</i>	+1	+1	-
<i>Chrysosplenium oppositifolium</i> fl.	-	+2	2m.2
<i>Mentha aquatica</i>	+1	-	-
<i>Sorbus aucuparia</i>	+1	-	-
<i>Ajuga reptans</i> fl.	-	1.2	-
<i>Anemone nemorosa</i> fl.	-	1.3	-
<i>Galium palustre</i>	-	-	+1
<i>Urtica dioica</i>	-	-	1.1
<i>Solanum dulcamara</i>	-	-	+1

<i>Dryopteris spinulosa</i>	-	-	+1
<i>Glyceria declinata</i>	-	-	+1
moslaag	20%	10%	40%
<i>Mnium affine</i>	+2	+2	+3
<i>Mnium hornum</i>	+3	2a.2	+3
<i>Eurhynchium praelongum</i>	+2	+2	+3
<i>Brachythecium rutabulum</i>	+2	+3	+2
<i>Plagiothecium curvifolium</i>	+2	-	+2

Opname nr. 3 wijkt af door de zeer geringe bedekking van de boomlaag, die het gevolg is van het omvallen van een grote boom. Het merendeel van de in deze opnamen vertegenwoordigde plantesoorten komt gewoonlijk voor op humeuze, matig voedselrijke tot voedselrijke, matig zure, vochtige tot natte bodems (OBERDORFER, 1970).

De in de opnamen gebruikte nomenclatuur is ontleend aan HEUKELS-VAN OOSTSTROOM (1975) en LANDWEHR (1966).

Literatuur

- HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1975. Flora van Nederland, 18e druk. Groningen.
- LANDWEHR, J. 1966. Atlas van de Nederlandse bladmossen. Amsterdam.
- LANGHE, J. E. DE & R. D'HOSE, 1976. *Cardamine pratensis* L. subsp. *picra* De Langhe et D'hose, nouvelle sous-espèce de la *Cardamine* des prés. *Gorteria* 8 (3), p. 47-48.
- MENNEMA, J., 1977. *Cardamine pratensis* L. subsp. *picra* De Langhe et D'hose ook in Nederland gevonden. *Gorteria* 9 (2), p. 21-23.
- OBERDORFER, E., 1970. Pflanzensoziologische Exkursionsflora für Süddeutschland. Stuttgart.
- OPDAM, P. & G. DOUMA, 1973. Flora en vegetatie van het Natuurmonument „Sint Jansberg”, met adviezen aangaande het natuurbeheer. Intern Rapport afd. Geobotanie, Nijmegen.
- WESTHOFF, V. & A. J. DEN HELD, 1969. Plantengemeenschappen in Nederland. Zutphen.

Summary

The authors describe the habitat of *Cardamine pratensis* L. subsp. *picra* De Langhe et D'hose at the Sint Jansberg in Mook (prov. of Limburg).